

Rapport Utvärdering av SFI

Folkuniversitetet, återbesök
8 november

Rapporten ingår i ett utvärderingsprojekt som är ett samarbete mellan utbildningsförvaltningen och SFI Stockholm vid arbetsmarknadsförvaltningen i Stockholms stad.

Innehåll

Innehållsförteckning	2
Uppdrag och genomförande	3
Resultat	5

Uppdrag och genomförande

Nedan beskrivs den metod som uppföljningsenheten i Stockholms stad tillämpar vid utvärderingsuppdrag 2012 – 2013 i ett projekt rörande sfi i samarbete med SFI Stockholm vid arbetsmarknadsförvaltningen i Stockholms stad. Samtliga sfi-anordnare kommer att utvärderas i projektet. Utvärderingen inleds med sfi som bedrivs på entreprenad av företag som är nya som leverantörer av sfi-utbildning till Stockholms stad sedan augusti 2011 och följs sedan av utvärdering av utbildningsanordnare som anlitas tidigare av SFI Stockholm. Rektorer vid SFI Stockholm har varit medbedömare i utvärderingsuppdraget. De har agerat medbedömare hos kollegans utbildningsanordnare, det vill säga hos den utbildningsanordnare som man inte har utbildningsansvaret för. Dessa utvärderingsbesök, en form av grundutvärdering, har varit ungefär en vecka på varje enhet/skola. 2013/2014 genomförs korta återbesök hos samtliga externa utbildningsanordnare för att följa upp hur de har arbetat med de utvecklingsområden som föreslogs i den tidigare grundutvärderingen. Hösten 2013 genomförs även grundutvärdering av egenregins sfi, och den utvärderingen kommer också att följas upp av korta återbesök efter cirka ett år.

Grundutvärdering

Uppföljningsenheten vid Stockholms stads utbildningsförvaltning utvärderar den pedagogiska verksamheten och främjar vuxnas lärande genom att

- granska måluppfyllelsen utifrån nationella styrdokument
- kontrollera efterlevnaden av nationella riktlinjer
- granska hur skolan utvärderar sin egen verksamhet
- ge rekommendationer om vad som bör förändras och utvecklas.

Vi genomför vårt uppdrag genom att

- läsa material som skolan ställer till förfogande och även material från andra källor (ex. från Skolverket)
- intervjua elever, personal och skolläda. I nybörjargrupperna har tolk använts vid elevintervjuerna.
- observera verksamheten och göra lektionsbesök.

I första hand granskar vi måluppfyllelsen, det vill säga att vi bildar oss en så heltäckande bild som möjligt av hur målen i styrdokumentet tolkas och förverkligas på skolan. Vi gör detta

utifrån en prioritering av mål från läroplanen och andra nationella styrdokument. Utvärderingsbesöket omfattar ungefär en vecka.

Förutom detta granskar vi skolans förmåga att själv utvärdera sin kvalitet för att förbättra verksamheten. Hög kvalitet innebär enligt Skolverkets definition främst att verksamheten utmärks av att den väl:

- strävar mot och uppfyller nationella mål
- svarar mot nationella krav och riktlinjer
- uppfyller andra mål, krav och riktlinjer som är förenliga med de nationella
- kännetecknas av en strävan till förnyelse och ständiga förbättringar utifrån de förutsättningar man har.¹

Återbesök

Utöver den utvärderingsmodell som beskrivs ovan genomför vi i detta utvärderingsuppdrag även ett kortare uppföljningsbesök efter ett år hos de tidigare utvärderade utbildningsanordnarna.

Vid återbesöket omfattar utvärderingen endast en halv dag då skolledning, en lärargrupp och en elevgrupp intervjuas. Skolledningen får en snabb muntlig återkoppling i slutet av dagen. Vid återbesök utgår utvärderingen från den tidigare utvärderingsrapportens utvecklingsområden och redovisar vilka förändringar som utbildningsanordnaren har vidtagit. Även i denna rapport sker redovisningen endast utifrån tidigare prioriterade utvecklingsområden.

För beskrivning av enheten och närmare detaljer hänvisas till den tidigare utvärderingsrapporten för Folkuniversitetet den 7-11 maj 2012.

¹ 1 Från Skolverkets verktyg ”BRUK – för kvalitetsarbete i förskola och skola”, s 8.

Resultat

Allmänt

Folkuniversitetet

Folkuniversitetets sfi-verksamhet har vuxit mycket sedan vårt förra besök. Då omfattade sfi cirka 300 elever och idag har skolan cirka 700 elever. Sfi-verksamheten har bytt chef, och den nya chefen har inskolats i arbetet under det gångna året. För lärarna har arbetsvillkoren ändrats i somras genom att skolan har gått över till semestertjänst. De flesta lärare är kvar sedan förra besöket, men antalet lärare har utökats. Sfi har kunnat vara kvar i samma lokaler tack vare att andra verksamheter har flyttat till lokaler i byggnaden intill.

Uppföljning av prioriterade utvecklingsområden

Följande prioriterade utvecklingsområden föreslogs i den tidigare utvärderings-rapporten den 7-11 maj 2012. Våra synpunkter från dagens återbesök 9 november 2013 redovisas i kommentar nedan.

- **Sfi:s organisation**

”Folkuniversitetet bör bereda sin utbildningsansvariga sfi-chef möjligheter att nyttja sin tid till att utöva det pedagogiska ledarskap som sfi på FU är i behov av. Idag tar elevadministrationen nästan all tid i anspråk för utbildningsansvarig chef, som därför inte har tid att arbeta med det pedagogiska ledarskapet. FU bör därför se över sin sfi-organisation för att på effektivast möjliga sätt nyttja de kompetenser som finns hos medarbetarna.”

(Utvärderingsrapport 7-11 maj 2012)

Kommentar:

Här menar vi att FU har tagit flera steg framåt.

Det är positivt att den nya chefen har fått inskolning i arbetet under det gångna året av den chef som nu har gått i pension. Det är också bra att administrationen har stärkts så att chefen får mer tid för pedagogiskt ledarskap. Avdelningschefen har lämnat över en del ansvar och befogenheter till den nya sfi-chefen/utbildningsansvarig som nu har personalansvar och verksamhetsansvar. En del budgetansvar ligger också hos sfi-chefen, men här menar vi att det

fortfarande råder en del otydligheter vilket även lärarna ger uttryck för. Vi tror det vore bra om avdelningschefens ambitioner att lämna över mer ekonomiansvar till sfi-chefen kunde genomföras så att sfi-chefen får ett tydligare budgetansvar och större handlingsutrymme. Ansvar, resurser och befogenheter måste följas åt för att en ledare ska ha en reell möjlighet att kunna ta verksamhetsansvaret för att sedan vara ansvarig inför chefen på nästa nivå inom organisationen. Administrationens nya och förstärkta roll har inte fått riktigt genomslag ännu, trots utbildningsansvarigs försök att synliggöra detta genom anslag på anslagstavlan, vilket alla på FU måste hjälpas åt att ytterligare förtydliga för eleverna. Studie- och yrkesvägledarens roll måste stärkas och nyttjas mer i sfi; vid vår intervju var det ingen elev som kände till den funktionen. Alltför stora grupper var ett problem som eleverna såg som en stor organisatorisk fråga; till exempel 38 elever på plats i samma grupp (cirka 50 fanns på listan) den dag vi gjorde besök innebär stora problem för läraren att ge varje elev individuell hjälp och stöd, vilket vi menar att skolan måste försöka lösa så fort som möjligt.

- **Pedagogiskt ledarskap**

”Det pedagogiska ledarskapet på sfi på Folkuniversitetet bör stärkas så att utbildningsansvarig chef bereds möjlighet att leda det pedagogiska arbetet, stötta de nyexaminerade lärarna och lägga upp en modell för kvalitetsarbetet och värdegrundsarbetet.”

(Utvärderingsrapport 7-11 maj 2012)

Kommentar:

Tack vare utökningen av det administrativa stödet har utbildningsansvarig fått mer tid att ägna sig åt det pedagogiska ledarskapet. Tiden för de veckovisa träffarna har utökats. Lärarna menar att de får snabb återkoppling av sin chef och känner tillit till hennes kunskap. Det har blivit en tydligare struktur vad gäller pedagogisk utveckling genom studiedagarna, utvärderingar och återkoppling av olika typer av resultat. Det finns en modell för stöd till nya lärare, liksom en modell för kvalitets- och värdegrundsarbetet. Trots detta många gånger goda arbete efterlyser både lärare och utbildningsansvarig hela tiden att de behöver mer tid; tidsbrist är ett ofta återkommande uttryck när vi diskuterar olika frågor med dem. Vi menar att skolan behöver analysera detta mera för att försöka reda ut vad begreppet ”tidsbrist” egentligen står för.

- **Systematiskt kvalitetsarbete**

”En modell för det systematiska kvalitetsarbetet med dess olika komponenter behöver byggas upp och genomföras inom sfi på Folkuniversitetet.”

(Utvärderingsrapport 7-11 maj 2012)

Kommentar:

Det finns en plan för detta hos sfi-chefen och det finns många byggstenar för ett systematiskt kvalitetsarbete på plats. Här finns olika typer av utvärderingar samt prov- och betygsresultat som har presenterats för lärarna och sedan även diskuterats och analyserats av dem. Lärarna är således involverade i kvalitetsarbetet, men begreppet ”systematiskt kvalitetsarbete” var inte känt för dem. Vi tror att skolan bör åskådliggöra detta arbete genom någon form av årshjul eller liknande och även lyfta fram komponenten arbetsplan/kvalitetsplan tydligare. Det är bra att utbildningsansvarig har initierat elevrådsverksamhet på skolan, så att även eleverna kan engageras i kvalitetsarbetet i någon form.

- **Formativ bedömning**

”Sfi:s lärargrupp bör få kompetensutveckling inom området formativ bedömning och få stöd i att bygga upp en modell för detta. Förutom bedömning gentemot kursmål och elevens egen studieprogression i relation till detta måste sfi säkerställa att alla elever har kunskap om sfi:s uppbyggnad och system med nationella prov som avslutning på kursnivåerna så att bedömning kan ske mot kursmål som är kända för eleverna.”

(Utvärderingsrapport 7-11 maj 2012)

Kommentar:

Enligt utbildningsansvarig har formativ bedömning inte varit ett prioriterat utvecklingsområde hittills, men kommande vecka skulle alla lärare delta i en seminariedag om detta ämne som anordnas av Solna kommun. Enligt våra intervjuer får eleverna nu god återkoppling på sin studieprogression och kursmål, betygssystem och sfi:s uppbyggnad är känt för eleverna. Dock visste eleverna inte när deras kurs beräknades vara slut, vilket vi menar är en viktig information för eleverna.

- **Värdegrundsarbete**

”Skolan bör lägga upp en plan för ett mer aktivt och förebyggande värdegrundsarbete. Planerna mot diskriminering och kränkande behandling bör diskuteras fram aktivt med lärare och elever och

förankras hos dessa för att sedan utgöra en grund för det fortsatta värdegrundsarbetet.”

(Utvärderingsrapport 7-11 maj 2012)

Kommentar:

Eleverna trivs bra på skolan, känner sig trygga och menar att alla visar respekt för varandra, både bland lärarna och bland eleverna. Därför har inte värdegrundsarbetet prioriterats på skolan. På studieväg D har man värdegrund som tema en period eftersom lärarna menar att då först har eleverna en språklig nivå som lämpar sig för denna typ av tema. Vi anser emellertid att ett främjande värdegrundsarbete i någon form alltid ska och kan bedrivas, oavsett språknivå, och att det är viktigt att bedriva ett sådant främjande arbete även om det råder goda förhållanden på skolan. Ett gott värdegrundsarbete kan ligga till grund för förbättrade förhållanden för eleverna även utanför skolan!

Stockholm den 8 november 2013

Lena Kaev

Anna Sundbom

Utvärderare

Rektor sfi, medbedömare

Utbildningsförvaltningen

Arbetsmarknadsförvaltningen

Stockholms stad

Stockholms stad